



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab exordio Imperij Arcadij & Honorij Augustorum, Anno Domini
CCC. XCV. perueniens vsque ad CCCC. XL. continet annos XLV. ita
dispositus, vt commodè sextus tomus à S. Leone Magno Pontifice Maximo
inchoetur

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 428. Caelestini Pap. Annus 5. Theodosii 21. Valentin. 4.
Impp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14566

eius d'ulne gratie radis, utrum putchet, gloriosus, ac de-
coratus apparuit, atque in communicatione Catholice Ec-
clesie & amicitia S. Leonis Papae diem clausit extremum.
hac autem tibi prelois & qui sequitur sextus Annalium
tomus perspicue demonstrant.

I E S U C H R I S T I
Annus 428.

CAELSTINI PAP. THEODOSII 21. IMP.
Annus 5. VALENTIN. 4.

I. AFRICA A
VANDA
LIS KA-
GITAVR.

CONSVLATV Tauri atque Felicis annus Christi
quadringentesimo octavo illuxit, quo A-
frica Vuandalorum grassatione vastata. Simulac etiam
anno superiori per freti Galliarum angustias sese in Afri-
cam immiserunt, fauente illis iam exercitu, qui eos voca-
uerat, Bonifatij Comitris, cum deesset omnino, qui illis
occurrere censeret, sed adesset, qui incenderet; non se-
cus ac flamma impulsu venti vehementer reddita cuncta
simul sacra atque profana deuastant. Antequam autem de
singulis orationem instituerimus, quantum fas est homini
ex causis occultis Deo perferatur iudicia; cur tam immani
flagello ea mereretur provincia dinexari, vt vna simul du-
plici hac affigeretur clade, altera ex barbaris Africanis,
ex Vuandalis altera Atiana perfidiosa crudelitate se-
natante, narrare aggrediamur: atque in primis, quae hac de re
posterior commendauit Saluanus Massiliensis Episcop-
us horam temporum scriptor, inspicimus: qui cum
ca mentis acie timidas de malorum causa ista confecti
puit:

II. COMPULSUS EST CRIMINIBUS nostris Deus, vt hostiles plagas de
loco in locum, de orbe in orbem spargeret, & excitat as pene ab vl-
timum terra finibus gentes etiam trans mare mitteret, quae Afro-
rum sceleratam inuenit. testatur quidem Procopius h, Vuanda-
los populos fuisse circa Meotidem partem confiden-
tes, eosdemque fame pressos, in Germanos illos irrupisse,
qui Franci dicuntur. Pergit vero Saluanus: Quid enim?
namquid abducta a solo patrio degere intra Gallias non potuerunt
aut pe digere, cum illas a nobis vsque ad reuipus illud caue-
la uastauerunt? Sed esto intra Gallias formidabam: quid in Hispania,
ubi exercitus nostris etiam bellando contraxerant, nunquid
confidere aut permancere metuebant iam videtur, iam tunc imphen-
tes? quibus vsque ad hoc fortitudinis saltem contringeret asse-
re, & post experientia belli dum parati intellexerunt sibi Roma-
na Republica, vides etiam cum barbarorum auxilio pares esse non
posse. Poterant ergo illis sceleris, nec temere. Sed illa vtiq; uulsi-
manus; quae eos ad punitenda Hispanorum flagitia illuc traxerat,
etiam ad uastandam Africam transire cogebat. Ipsi denique fate-
bantur, non suum esse, quod facerent: agi enim se diuina iussa, ac
peruigere. Ex quo intelligi potest, quanta sint mala nostra ad quos
uastandos atque eradicandos barbari compelluntur uari. & pau-
lo post:

III. Vnde quod Vuandalium Africanam transtulerunt, non est diuina
seueritati, sed Afrorum sceleris deputandum: graui enim cor, an-
sequano illuc pergerent, ac longa iniquitate traxerunt: & ideo in-
telligere debemus, quia pietatis diuinae sunt, quod perquam diu de-
bitam distulit; piacularum autem & criminum, quod aliquando
peccator populus; quae mercedatur, accepit: nisi forte hoc non me-
ruisse credimus; cum vtiq; nulli magis, vtiq; in quos omnia si-
mul improbatum atque inuicem generata confluxerunt. Ce-
teri enim homines est nonnulli flagitiorum vitio obligati sunt,
quibusdam tamen non implicauerunt: & si violentia non carent,
malevolentia carent. Et si libidine insistant, rapacitati non seruiunt;
multos denique est accusat incontinentia corporum, simpliciter
commendat amorem. In Africa pene omnibus nihil horum est, quod
a vtrunq; pertinet, id est, bonum, itaque ac in alium, quia tantum
admodum malum: adeo exclusa natura originali sinceritate, at ad
quodammodo in his naturam vti fecerunt. Excepti enim paucissi-
mi Dei serui, quid sit retum Africa territorium, quam domus vna
vitiuorum? & post aliquantulum:

Sicut in sententiam profunda nauis collusiones omnium sortium,
sic in mores eorum quasi ex omni mundo vicia fluxerunt: nullam
enim improbatam sem, qua illi non redimantur; cum vtiq;
etiam Paganorum & ferme gentes, est habent specialiter mala pro-
pria, non sunt tamen in his omnia execratione digna. Gothorum
gens perfida, sed pulchra; Alanorum impulsu, sed minus perfida;
Franci mendaces, sed hostiles; Saxones crudelitate effreni, sed ca-
sitate venerandi: omnes quippe gentes habent sicut peculiaris ma-
la, ita etiam quadam bona. In Africa pene omnibus nescio quid non
malum. Si accusanda est inhumanitas, inhumani sunt si ebrietas,
ebrietas sunt; si falsitas, fallacissimi sunt: si dolus, fraudulentissimi, si
cupiditas, cupidissimi, si perfidia, perfidissimi. Impuritas eorum at-
que blasphemia hu omnibus admiscenda non sunt: quia illi, quia si-
perim diximus, malu, aliarum gentium vicia, hu autem etiam sua
ipsum viciunt.

IV.

Ac primum, vt de impuritate dicemus: quid nescit, Africam
totam obscuro libidinum tecta semper aruisse? non vt terram ac
sedem hominum, sed vt Aethiops putes impudicam non esse flamma-
ram: nam sicut Aethiops in quibusdam natu e feruore & ar-
doribus, sic illa ab igne audis motus fornicationum ignis eructa-
uit. Nec volo hac in re asserionibus meis credi; testimonium re-
quiratur generis humani. Quis non omnes omnino afros impudi-
cos generatiter fiat, nisi forte ad Deum conuersos, id est, fide &
vitijs ne mutatos? Sed hoc tam rarum est ac nouum, quam rarum
videri potest, quoniambat gancorem non esse gancorem, aut quem-
cumque sauum non esse sanum. Tam infrequens est enim hoc &
inustitatum, inuolucrum non esse Afrum, quam nouum & inaudi-
tum. Afrum non esse Afrum. Ita enim generale in eu malum im-
puritatis est, vt quicumque ex eu impudicus esse desierit, aser non
esse videatur.

V.

At pauca sunt haec, & parui ferme momenti esse quis
dicer, si alia nefanda Afrorum scelera considerat, quae
idem auctor narrat, dum agit de capta ab illidem barba-
ris deinde Carthage; quae nos suo loco dicatur sumus.
Quod autem ad solutam nimis Afrorum libidinem,
quam aduersus cor adeo Saluanus exaggerat: certe qui-
dem in hoc portissimum Patres eius provinciae incubuisse
vili sunt, vt habent eos continentiae coererent. Quan-
tum enim eos puras aduersus adulteros & incestuosos de-
clamasse, cum & conjugalem totum mita coeruerint ob-
seruantia? Videas (quod mireris) sancti Augustinum e-
surdere coniugibus a tempore Quadragesimae vsque ad
octauam Paschae abstinendam ab vlu coniugij, similiter
& festiuis diebus; contestarique euenire saepe, vt siticus
ageant, intemperantia coniugum nascerentur si li lepro-
si & arreptiui, vel lunatici. Hinc rursum reperies ab eo
dem affirmari, triginta dies praescribi, ne intrarent in Ec-
clesiam, cum mulieres virum accipiant: Insuper ad mone-
te ne pollutus nocturno phantasmatum participet cultu Fi-
delibus sacram communionem: sed, vt graue facinus, iu-
bere id ipsum expiari debere prius, cordis compunctio-
ne, elemosyna, atque oratione. Hae et multis, quibus
vales considerare sanctissimos Patres non defuisse Afi-
canos aestuantes ardore libidinis Ecclesiae coecere di-
sciplinam & cognoscere possit (vt dictum est) si in hac
adeo leuia si dem Patres vehementer inuoluerentur; quid
eos fuisse putandum aduersus adulteros & alios alias ne-
fandas libidines amittentes, vt rursus tamen illos omni ex-
cussio iugo mandati, contentaque monitione, praecipites
se dedisse in gurgites turpitudinum. Vnde Dei vindicta
factum est, vt dedignans sanctis obtemperare sacerdoti-
bus, iuste traditi sint barbaris enecandi, vel saltem in seruitu-
tatem red gendi.

VI.

c. August. de
temp. ser.
244.

Ceterum quod ad Saluanum spectat: ne pures eum,
dum pranos mores Africanorum flagit, ex paruis mag-
na compouisset, quasi eloquentiae arte amplificati onibus
tem exaggerans, ex paucis multa, vel ex minimis ma-
xima reddere sit conatus: sed parcius dica egisse, dum
his non leuiora intacta penitus praetermisit, nempe im-
mensam multitudinem Donatistarum a temporibus Con-
stantini obstinatissima pertinacia in schismate perseue-
rantium, immania in se ipsos & in alios perpetrantium,
qui nullo valuerunt curari remedio, quantumlibet Im-
peratores edictis, & Episcopi scitipis & collationibus
expi-

VII.

AFRICA-
NORVM
RECCATA.

sepissime ab ea mentis duricie ipsos reuocare studuerint. Licet enim nonnulli vel metu parorum ex legibus Augustinorum vel aliter ad fidem & virtutem Catholicam (ut superius ex Augustino dictum est) fuerint : tamen in erroris obstinatione manerunt : adeo vt nec centum annorum spatio Vandalice persecutionis valoris eorumdem certis ferrea perdomari : vt plane secundum illud propheticum 4. in medio fornacis scoria argenti facti sint , non autem purgari rubigine sed tribulationis igne succisi , deteriores sint redditi . Quid memorem Manicheos , secerata in Africa habitantes in tribula , sepe detectos , sepe eieetos , nunquam autem ad Catholicam fidem vere conuersos ? Scatebat etiam Africa Arianis , quos cauendos sepe admonuit Augustinus . Blasphemis nominis Dei bundante , inde colligens ex Augustino hunc , cum gressu de morte blasphemantis lapidibus infectari solito .

SV 8
VII. Sed & idem S. Augustinus paucis his diebus , quibus capta Vandalis Africa , superstitit cum cladem barbaricam nonnulli exundantem peccatorum copiam ipsos pati testetur , iam in profundum illud scelerum eos peruenisse demonstrat , quod a diuina Scriptura e verbi illis significatur : Impius cum in profundam venerit peccatorum , contemnit . Hinc ille lachryans , cum illa gemens dicit : Intertantus (inquit) angustias & in ipso sine rerum posita est vniuersa prostrata . & quotidie frequentantur spolia . Sanguis hominum quoties funditur in mundo . & infantium voces crepitant in Circo . Oplacitum omnium scelerum acceptis ! O planctus omnium in aeterna supplicia car ! Libet flere . Plangimus dilectissimi . & illos & nos : quia & nos digni sumus , qui cum talibus merito flagellamus . Sec . Inferus vero de idololatriam adhuc se quantius , consentiens a his que ex Salsiano suo loco dicitur , ista subdit : an non sacrificia , qui imagines idolorum per nos destruunt . (quod Nostrum vocant) libenter spectauit ? & sacrificia , pro ipsi sacrificia , & post peius est , non tauri , vel cuiuslibet pecoris aliquam victimam , sed ipsam animam hominis pretiosam . In hoc tam nefando sacrificio non vnus vel pauci acies sentur : tota societas facit , quae tota consensit : nec ab hostibus , nec a barbaris , sed a seipso amicus homo in anima se occidit videndo , consentiendo non prohibendo omnes remanemus rei : & dum volumus pacem ciuitatibus turbare peruersam pacem , quam desideramus , non accipimus rectam , contemimus pacem seruare bonorum morum . & perit pax temporum nostrorum . hinc & alia plura . Augustinus , suos Hippoenses ad penitentiam cohortans , quam & agere negligebat : nam idem ipse hinc ad eas ipsi orationis exordio : Admanet Dominus Deus noster , non nos debere negligere nostra peccata , quando ralem demonstrat ralem suam : ipse quippe iuste punit nocentes , quia nullum inuenit penitentem . Sed de iisdem ralem cum de Hippoensis extratiu obfisione agemus .

IX. Accidit plane Africae , quod Deus per Ezechielem populo Israel fuerat comminatus : nimirum quod impudicitis suis ipsum in iram in modum ad iracundum prouocassent , nullam se fore praedixit in eos hostes , qui eloacas ipsorum libidinis exharerent , cum ait : Dabo te in manus eorum , & destruent lupanar tuum , & demolientur prostibulum tuum . Nam de Vandalis vastantibus Africam idem , qui supra Salsianus ista subiecit , dam licet Vandalorum dicitur : superbitam , saltumque barbaricum , eorumdem tamen praedicit castitatem , quam , inuitis licet , idem cogere , seto latem discere Africanos . Alt eum : Sufficere igitur ad laudem eorum hac possunt talia , etiam si alta non dicam . Abominati enim sunt virorum impudicitas , plus ad hoc addo : abominati etiam summarum , horruerunt iustitia ac iustitia , horruerunt concubitus , contactusque meretricum . Numquid hoc crederet vili videri potest , Romanos haec admississe , barbaros horruisse , & paulo inferius : Grande est profecto quod decimus grande ac supereminens . Qui credit Vandalos in ciuitatibus Romanis ista fecisse ? Remota quippe est ab illo omnis carnis impudicitas . At quomodo remota non sicut remota aliqua a Romanis solent , qui statunt non adulterandum , & prius adulterant : statunt non furandum , & furantur , & cetera . Et hinc de : Nam tales ergo isti , de quibus loquimur , barbari ad erudendam nostram impudicium labem extiterunt . Ab

fulerunt enim de omni Africa fortiter virorum multum , contempnentes etiam horruerunt meretricum , nec horruerunt tantum aut iustitiam subuenirent , sed penitus iam non esse fecerunt . O pie Domine ! Saluator bone , quantum sibiunt per te studia disciplina , per que mutari possunt vicia disciplina , sicut ad illa solent immutata sunt .

At quomodo immutata ad interstium enim , non solum effectus re rans , sed etiam effectum in causas dicitur . Difficile quippe est impudicitiam verbo aut iustione tolli , nisi fuerit ablata : & si ista est , pudicitiam verbo exigi , nisi fuerit exacta . Quod ista utique sententia est impudicitiam immouerunt , quod impudicitiam conseruauerunt non interfectis mulieribus in suis : ut ne virtutem carum erud . Iustitiam spergerent : & dum peccata iustitiam cuperent , ipsi peccatorum refectione peccarent , sed ita iustitiam emendauerunt , vt scilicet eorum medicina esset , yona non esset . Insistant superius : & completant omnes ad maritalem torum transfere meretricum : iustitia in comibus conuerterunt , implentes iustitiam Apostoli & dilectum acque mandatum : Et vt vnaque , multas virtutes habet suam , & vnusquisque vir coniugium suam . Adulterant quoque ad libidinem comprimendam iustitiam pudicitiam sanctiones decretorum glacies impudicitiam coercentes , vt putantur scilicet vniuersae fecerunt : domi coniugii seruetur affectus , & in publico metas legum , ac si dupli propheta castimonia niteretur , nam & iustus esset , quod amaretur . & fortis , quod timeretur .

Leges quidem illorum nequaquam illis sunt legibus consentanea , que ita partem improbitatis remouent , vt partem obsequiantu admittant : vt Romana illa decreta , qua sceleratissimas quidem ab alienis vxoribus remouerunt , ad omnes autem sollicitas postea adferunt , adulteria vetant , lupanaria adficiunt : timore rati videlicet , ne minus casti homines & puri essent , sed ab omni eos penitus impudicitate prohiberent . At non ita isti , de quibus loquimur , qui se inhiuerunt iustitia & adulteria , qui & iustitiam nullo voluerunt seruetur affectus , nisi in iustitia . ac demum multalocus in deteriorationem fornicationem probantiam , ista ad finem addit : Erubescamus , quibus , & confandamur . tam apud Gothos impudicitia non sunt , nisi Romani : iam apud Vandalos nec Romani : tantum apud illos profecti studium castitatis , tantum sceleratissimas disciplina non iustitiam quod . Ipsi castissimi : sed iustitiam diuinitas nouam , rem in iudicium , rem pene etiam inauditam , castos etiam Romanos esse fecerunt . Si infirmitas id humana pateretur , exclamaret super vires meas superius , vt toto Orbe resona : & in pudet vos Romanos iustitiam populi pudet vos vestra : nulla pene vobis iustitia . nulli omnino impudicitiam vacant , nisi illa iustitiam , in quibus barbari esse operunt . Et miror si iustitiam impudicitiam : miror , si ab hoste vobis vincimur , qui honeste super amur miramur , si bona nostra possident , qui mala nostra exquirunt . nec illos naturale robur corporum facit vincere , nec nec natura infirmitas vici : nemo sibi aliud persequitur , nemo aliud arbitretur : sola nos morum nostrorum vicia vicerunt . haec Salsianus : vt plane omnibus perspicuum esse possit Dei consilium , quo tradiderit Africanos in manus immanium barbarorum . Porro qui ista deplorauit Salsianus , magni nominis Episcopus sui temporis fuit , laudatque ab Eucherio Episcopo Lugdunensi simul cum Vincentio quos sanctos viros eloquentis & doctrina eminentes fuisse tradit in praefatione ad libros de Questionibus veteris ac noui Testamenti , quos ad Salonium inscriptis , ad quem etiam Salsianus eisdem suos commentarios dedit . Fuit autem ipse S. Iulianus Viennensis Episcopus . De Vandalorum vero in Africa progressu haec Victor habet :

Transiens igitur quantitas vniuersae castitatis Gensericus dicitur , vt famam terribilem sua faceret gentis , illico statuit omnem multitudinem annuauerunt , vtque ad illum diem , quam hinc locus vterus profunderat venisset . Qui reperit sunt , senes , iuuenes , paruuli , serui , vel d' muni , & fluuina millia numerati . Quae opinio diuulgata vt que ad hostium , a nascentibus tantum numerum & signatur , cum si non exigui & infirmi . Inuenientes igitur pacatam quietemque prius iam , ipse iustitiam totius terra florantis quaeque vestrum , impudicitiam agnitionis impudiciorum , demulcent de populo abantur , incendio & bonacidy , totum exterminantes : sed nec arbusculo fructiferum omnino parcebant : ne forte quod antra montium , aut praecipua terrarum , vel scilicet quae occultauerant , post eorum transfugum illi patibulo truerentur .

1. Ezech. 22.

Aug. de peccat. di. 1. c. 21.

VII.

Peru. 1.

Aug. de temp. barbar.

IX.

1. Ezech. 16.

Sals. de vero iud. lib. 7.

* Ioh. 1.

X.

XI.

XII.

Genes. cl.

et sic

Et sic eadem atque iterum tali crudelitate furentibus, ab eorum con-
tentione nullus remansit locus immuniti. haec Victor: quae au-
tem in sacra loca, sacraque personas admiserint, ex eodem
auctore inferius dictum sumus. Erat autem Africanorum
haud exiguus numerus, qui bonis expoliati ad loca muni-
tate receperunt quos Ius Hipponensibus commendans
sanctus Augustinus in concione tunc habita, haec ita sine
abundat peregrini, captivi, & spoliati. Facite vobis amicos ex
mommone iniquitati.

XIII.
CONSUL-
TATIO A-
FARCANO-
RVM EPI-
SCOPO-
RVM AM-
FIGIENDA
c. VII. de
p. V. an.
da. II.
de V. in
v. S. Aug.
c. 10.
c. Aug. 11. p.
139.

Hoc ipso tempore, quidam pastoribus populorum
faciendam esset, fugiendum ne, vel vna cum ceteris Wan-
dalorum opperit catenas & gladios: cum hac de re con-
troversia verteretur, duo Episcopi consulerunt sanctum
Augustinum quorum alter fuit Quodvultdeus Episcopus
Cartaginensis, quem his temporibus post Aurelium se-
diffe Cartagine Victor tradidit: hic ille, ad quem diacon-
um haud pridem sanctus Augustinus de Hæretibus librum
conscripterat. Alter vero fuit Honoratus Antistes Tha-
bennensis Ecclesie, cuius Possidius de memini, necnon de
consultatione Quodvultdeus ad quem quæ rescripterit, idem
Augustinus ead eundem Honoratum scribens, ita memini-
t. Charitati tua misso exemplo epistole, quam fratri Quodvultdeo
nostro copiosius scripsi, pat abam me hoc opere caruisse, quod mihi
impossibile, querendo consilium, quid in his periculis, que tempora nos-
tra inueniunt, scire debeatis. Quamvis enim epistolam illam bre-
uiter scripserim, nihil tamen me pretermisisti arbitror, quod & respo-
ndenti diceret, & querenti audire sufficeret. Quomodoquidem dixi, nec
eos esse prohibendos, qui ad loca (si possunt) munia migrare desiderat,
& ministerii nostri vincula, quibus nos Christi charitas alligauit, ne
deseramus Ecclesias, quibus seruire debemus, non esse rumpenda. Illa
sunt quidem verba, que in illa epistola posita. Hæc Augustinus, qui
ad ipsam Honoratum de his ea epistola furorem habet
tractationem.

XIV.
Procop de
lib. 9. Fan-
da. 11.
DETECTIS
DOLIS AE-
THI BONI-
FACIUS RE-
CEDIT A-
VYANDA-
LIS.

Quid vero interea egerit Bonifacius, qui Vandalos
prouocatur in Africam, Procopius in narrat his verbis: In-
terea Roma amio Bonifacii sacrum considerantes, quem semper in of-
ficio per seuerantem cognouerant, facti admirati non poterant. Non-
nulli in his Placidia Cartaginensem delati, eundem conueniunt. Vbi ve-
ro Acti in insulas ac litora ab eo exhibitæ accipiunt, statim reuersi,
Placidia rem omnem deserunt, Bonifacium non sua, sed aliena culpa
errasse dicunt. Illa animo percussa, cum Actio quidem dissimulauit,
nos quoque eorum, que contra Imperatorem gesta erant, probro
obicit, quod exercitus verum summam in potestate haberet, & res
in discrimen iam esset. Verum Bonifacii amici omnia communica-
uit, de Acti fraude vehementer conuincit, iuras sese equam Bonifa-
cio fore, si illi rem animo detrectare, tum rem Romanam à barbaris
perditum in non permittere, perstiterant. Hæc vbi ille accepit, facti illi-
co panentes, & intam iam societatem detestati, Vandalis multis
millibus muniam tentare cepit, vbi ex eo loco discederet. Quod cum
minime auscullarent, quin probro potius insultare viderentur, necesse
fuit ad manus venire. Victus Bonifacius Hipponem Regiam se recepit,
civitatem Namidae maritimam ac mansuetissimam. Hæc VVan-
dalis, Genferico duce, exercitu subito obsederunt. Guntharius iam
decesserat a fratre (vbi paratur) interfecit. VVandalis autem illum
potius dicunt in Hispania à Germanis captum, palos infixum, iam
in Africa Genferico res gerente. Porro ille legitimus filius &
regni successor erat, Genfericus autem frater nothus. Il-
lum vero, quem Procopius nominat Guntharium, Isido-
rus Gundericum appellat, fratremque Genferici: sed ne-
quam à fratre interfecit, sed (vbi ait Isidorus g) cum
capta Hispania ireuenerent in eius civitatis Ecclesias manus
extendit, mox Dei iudicio à demone correptus interit.
Additque Genfericum ex Catholico esse factum apostata-
m, hæc ex Isidoro. Hic fuit præteritis anni in Africa rerum
status: cætera autem sequenti anno pro temporis ratione
dicemus. Meminit quoque Possidius de Bonifacio à VVan-
dalis superato, & ad Hipponensem præsidium confugiente.
Quantum vero VVandalis, Bonifacio victo, intulerint Afri-
cæ cladem, dicemus inferius.

XV.
ARTIVS
VINGT
FRANCOS.

Cur autem detrectauerit in Actiam malorum horum
omnium auctorem vlcis Placidia: præter illa, quæ ex
Procopio diximus, nempe quod vires exercitibus in manu

eius posite essent, additum est, quod hoc anno agens cum
exercitu in Gallis, pugnans aduersus Francos, rem bene
gessit. Nam sub illo Consiliario S. Prosper in Chroni-
co: Pars Galliarum propinqua Rheno, quam Franci possidendam ac-
ceperant, Acti Comitæ armis ceptæ est: hæc ipse, eadem Cal-
fidorus sub illo Consiliario, Sidonius quoque Apol-
linaris in Panegyrico de Consiliario Maioriani, qui sub
Actio tunc eques aduersus eisdem Francos pugnavit ad
vicum Helenam. Nam bene vsus Actius opportunitate
temporis, adortus ex improviso Francos choreas ducent-
es in nuptiis cuiusdam nuptæ Franco claræ puellæ, & eam
cepit, & ceteros in fugam egit, nouo casu metuque per-
cullos. Per simili plane modo olim Francos imperatos of-
fensas, leui negotio, à Iuliano Apostata superatos fuisse,
Amimianus affirmat. Præter hoc tempore Francis Glo-
dio. Hæc narrans Sidonius Apollinaris, describit pariter
Francorum corporis cultum, sed hæc relinquimus o-
tiosis.

Illud de Francis non prætererat, tam à Gentilibus, quam
à Christianis astutius scriptoribus ipsos dici fidiagos:
nam de eis Vopiscus in Protulo: Franci familiariter, videndo
sudem frangere, id ipsum Saluanus i sepius. Sed ita quid ipsi
cui adhuc essent idololatra, & humanas crederent hostias, à
quibus (vbi Procopius auctor est) nec statim ut facti sunt
Christiani, omnino recesserunt. Tandem vero exculti peni-
tus Christianis moribus, eo religionis & fidei atque con-
stantiæ prouenere, vt inter Christianos omnes & obler-
uantissimos fidei populos inuenti sint maxime pii atque
fideles defensores Ecclesie, custodesque Catholice ver-
tutis & disciplinae. At quod de Francis dicimus, de aliis
quoque dicendum est nationibus, quas ante quæ fidem
Christianam susceperunt, deprauatis conuictis fuisse mori-
bus: vbi autem sacro sunt imbuiti baptismo & Christiano
signati caractere, nouum hominem sunt induti, qui creatus
est secundum iustitiam & sanctificationem, ipsam, in-
quam, Christum Dominum nostrum, iure dicente Apo-
stolo: Quicumque baptizati estis, Christum induistis. At hæc de
gentibus barbaris, feralibus assuetis moribus, per Euangeli-
um redditis mansuetis & piis, pluribus agit Theodoretus
in libro de legibus, vt vel ex hoc vrb. cernere perspicuo li-
ceat veritatem Catholice fidei, cum hoc minime sit inue-
niri apud hæreticos, penes quos tantum abest, vt Gentiles
vniquam ad vitam excultiorum perdixerint, vt ipsi sunt,
ex quo à vera pietate & sinceritate Catholice fidei defece-
runt, redditi sunt barbaris omnibus crudeliores, nequio-
resque cunctis gentibus Deum verum ignorantes: quan-
tumlibet vique ad tempus conati sint nonnulli ipsorum
regere lupum ocha pelle. Sed lupus semper lupus, cum
offertur occasio, perspicuus cunctis ostenditur. Id quid-
dem de Francis, de quibus est sermo, nostro tempore satis
euidenter apparuit: dum si de verè Catholicis agitur, vix
in orbe Christiano sit inueniri illis æquales probitate at-
que constantia: si de impietate subuersis & conuersis
in hæreses, haud facile sit reperire hæreticos his ne-
quiores. Clamant hæc lapides. Sed reliqua profequamur.

Quod ad statum pertinet Ecclesiarum Gallie, Narbo-
nensis scilicet & Viennensis: turbatum illum fuisse ab in-
nouatoribus, ex litteris Caestini ad Episcopos, qui illis
præerat datis hoc anno, mensis Iulij, potest intelligi:
interfuisse nimirum notatores quosdam, que in vestitu
clericorum nouum vsum inducere, nempe vt incede-
rent palliati, præcincti renibus, eo quod Dominus in
Euangelio suos admonuisset, dicens in: Sint lambi vestri
præcincti, &c. Reprehendit itaque hos Caestinus, vt
tuncque, ne nouus atque diuersus ab eo, qui hactenus vsus
fuit, induceretur clericorum habitus, sed illum, quem
à maioribus accepissent, retinerent: nec à peregrinis cle-
ricis peregrinum acciperent vsum vestium, quod præ-
staret: moribus magis, quam indumentis lætæ doca-
lem præferre decorem. Redatque etiam eos, quod
petentibus in fine vite negarent penitentiam, necnon
quod ad sedem Episcopalem ab eis laici prouecti fite-
rent & criminosi, ex robrans factam ab illis Danielis cu-

h Ammian.
lib. 10.

XVI.
Saluan.
L. 4. c. 7.
Procop. de
bell. Goth. II.
c. 1.

Gal. 5.

XVII.
DE HABI-
TV CLERI-
CORVM NO-
VA INVER-
TIO:
m L. 1. 2.



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

u Caest. ep. t. XVIII. DEDANIE LE FACT. NOROSO EPISCOPO ORDINATO

iudam ad Episcopatum contra ius fasque promotionem. Cuiusmodi facinoris iste ab Orientalibus accusatus fuisset, eadem Caestinus epistola narrat his verbis: c.

Daniel enim super missa relatione ex Orientalibus ad nos partibus, ab omni, quod teneat, virginum monasterio, nefarius est obiectiombus accusatus: multa à multis obiecta flagitia. In quam latere terrarum parte, quae sita est; ut si sua innocentie consideret, contra se iudicium postulatum minime declinet. Missi sunt ad Arclensem Episcopum per Fortunationem subdiaconum nostrum preceptiones, ut ad iudicium Episcopale desinatur. Tanto gravatus testimonio, tanta facinororum accusatione pulsatus, factarium (ut dicitur) virginum pollutum incestu, Episcopus astrictus ordinatus. & paulo post: Sacro nomini obste immota: facilius est, ut hanc dignitatem tali dando ipse amiserit ordinatus, quem eam ordinatus obtinuit. Et haec ex multis satis ad exprimendam consuetam iudiciorum praxim, quomodo maioris momenti cause ab Orientalibus etiam defecti solerent ad Romanum Pontificem. Ad postremum autem ista subdit: Maslensis vero Ecclesia sacerdotem, qui dicitur (quod dictu nefas est) in necem fratris sui taliter gratulatus, ut hunc, qui eius sanguine cruentatus advenerat, portionem eum eo habitorum occurreret, vestro eum audiendum collegio delegamus. haec ipse, alludens plane ad Arclensem Episcopi Patrocli necem, de qua superius ex Prospero dictum est. Sed iam de rebus Occidentalibus satis.

XIX.

Quod vero ad Orientales Ecclesie statum spectat: ab iudem Consulibus Felice & Tauro, quarto Idus Aprilis, suffectum in locum Sisinnii Constantinopolis Episcopi Nestorium presbyterum Antiochenum ex monacho, Socrates tradit b. Quod enim olim ab eadem Ecclesia Antiochene sanctissimum atque doctissimum nacta fuisset Antiochitem sanctum Ioannem Chryostomum Constantinopolitana Ecclesia, inde alium illi similem acceptura post aliquot annorum spatium, intra omnium consensione, Nestorium delegit: cuiusmodi enim illi primum fuisse consilium, testatur Cassianus suorum temporu scriptor, cum ait haec in Nestorium c. Quia de Antiochena Ecclesia se sibi sumeret sacerdotem, ex qua illum (nempe Ioannem) ante praeelegerat, receptum am se in te credit, quicquid in illo habere desisset, quod praecipue factum scias Theodosij Imperatoris impulsu. Sed quomodo, quandoque electio Nestorii facta sit, Socratem audiamus ita dicentem: Post mortem Sisinni, visum est Imperatori propter boni in manum verum appetentes, neminem ex illa Ecclesia licet multi Philippum, complures Proclum designatum caperent ad Episcopatum illum eligere, sed adveniam Antiochia accersere constituit. Erat namq, illic Nestorius ex Germanica oriundus, voc in prima sonora lingua, diserta, & ob eam causam tanquam ad docendum populum admodum accommodatus, de illorum sententia accersitur.

XX.

Si Nestorij maiorum genus speches certe quidem ab impiis impius prognatus est. Etenim testatur de eo Stuidas, fuisse nepotem Pauli Samosetani nefandi heresiarche cuius errores iam penitus obliuioni mandatos ipse in laudate conatus est, tempus oportunum opperens. Dum enim in suo monasterio & Euprepj apud Antiochiam sito versatus est, nihil antiquius habuit, quam ut simulata sanctitate magnam sibi apud omnes conciliaret gratiam, & occuparetur inde, quem est consecutus, honorem: Nam trimessij spatij percausio (subdit Socrates) Antiochia Constantinopolim deductus Nestorius: qui quanquam à plerisque ob temperantiam laude & predicatione efferebatur: tamen quales praeterea eius mores fuerint, primus illius doctrina excessus prudentibus viris satis demonstravit.

XXI.

Nam simul ac Episcopus quarto Idus Aprilis ordinatus fuit, Felice & Tauro Consulibus, extemplo eam orationem apud Imperatorem habens, haec sententiam, que multa in ore eius, am vniuerso populo protulit: Mibi, O Imperator, terram hereticu tu partitam tribue, & ego tibi calum tribuam. Tu mihi in prosigandis hereticis subveni, & ego tibi in prosigandis Persis subveniam. Haec verba quamvis illi, quibus odio habentur heretici, lubentes audierunt: tamen hi, qui ex oratione nouerunt de interiore mentis cogitatione coniciliari facere, neque eius animi lenitas, neque inuercandiam, neque praeterea inanis gloria cupiditas, praesertim cum ne minima quidem mora interposita, eiusmodi vocem tam temere pro-

funderet, obsecra esse potuit. Immo vero, etiam illud in prohemio consuetudinem abire, dicitur licet, neque aquam ciuitatis sam degustauerat, cum homines acerbe & grauer persequi aggressus esset. haec ipse.

Sed concitum contine gradum, lector, ne pedibus citobaeas in sententiam Socratis, dum ita primum inuehitur in Nestorium ob huiusmodi sibi visum temere dictum. Cur enim displicerint ista Socratis dicam: tu arborer esto. Non quidem ex his reprehensibilis Nestorius videridebit, quod de hereticis profligandis Episcopali egerit libertate, vigoreque sacerdotali sententiam illam dixerit nec quod in haereticos primo bellum indixit, meruit reprehensionem. Quid enim in optimo quoque pastore, qui praeficitur gregi, magis desiderari debet, quam vt ingruetes lupos arceat? Cur praeterea temeraria, vanaque & inflata fastu sententia illa cum pollicitatione victoriae aduersus barbaros obtinenda, si ante ab eo fuerint Ecclesiae peducelles expulsi, videri possit, si fid à Deo praeflari solere, cum talia ab Imperatore facta praecedunt, & vetera & recentia exempla clamarent? Sed quod vna cum aliis hereticis ex ea sententia exagitanti quoque fuerint Nouatiani, quos & idem Nestorius magno prece infecerat est, inde plane accidit, vt Nouatianus ipse Socrates, eadem experius verbera, verbis illis ipsum inuellerit. Sed audi quod subdit.

Quinto die postquam erat Episcopo designatus, dum Ecclesiam Arrianorum, in qua clam & ex occulto prece fundebant, demulsi inuenerunt eos ad tantam adegit recordiam, vt cum Ecclesie vastationem cererent, ipsi etiam factis inuictis eandem succenderent. Quod quidem incendium adeo vicinas depascent, penitus absumpsi. Ex quare tumultus in ciuitate conuulsus est, Arrianique ad viciendum parati Verum Deus viru confessor non passus est malum longum serpere. De cetero vero non heretici modo, verum etiam eiusdem, cum eo sedes fautores, Nestorium incendiarium vocauerunt. Nec hoc patto dignum, sed dum contra hereticos machinasi struebat, ciuitatem quantum in eror at proprio euerit. Quoniam Nouatianos ducere aggrederi, inde impulsus, quod Paulus eorum Episcopus ob pietatem tanta fama celebrare fuit. Verum Imperator aduocantibus conatione eius repressit. Quibus autem incommodis eos, qui festum Paschatis ad decimum quartum diem mensis celebrant, in Asia, Lydia, Caria affecerit, & quam multi Milari & Sardis seditione propter eum consulari internerunt, mihi omitterendum arbitror, hoc Socrates, & hinc illa lachryma.

Porro de ordinatione Nestorij scriperunt ex more Episcopi, qui eius interfuerunt ordinationi ad Caestinum Romanum Pontificem, multis vitam & doctrinam Nestorij praedicantes. Testantur quidem ipsius Caestini Papa litterae ad Nestorium datae, ubi ait: Lasciuavit animam nostram venientium emortatio uocorum, quam innox firmavit eorum, qui interfuerunt ordinationi tuae, relatio collegarum, qui tibi testimonio castum detulerunt, quantum ferri hinc debuit, qui altitudo videbatur electu. Tanta astra opinione rixisti, vt tui te aliena ciuitate inuaderet, haec Caestinus: eadem ferme Cyrillus & Alexandrinus, cum & ipse ab iudem Episcopis de ordinatione Nestorij litteras accepisset plenas cumulatamq, inuensis eius praconis, & id quidem illi haud (vt fieri solet) adulatione, sed et tunc ex eius vita (vt fama erat) antea bene institutum, tum ex alacritate illa, quam ipso sedis initio praesertulit in 6. ostes Ecclesiae in seclando. Vt nam hifce ipse se Nestorius continuisset hinitibus: certe quidem omni laude ob eam causam celebrandus fuisset. Quid enim magis propria Orthodoxo Antifitit est, quam Orthodoxam praedicatione doctrinam, omnesq, hereses (si posset) penitus profligare, radicisque conuelleret.

Theodosius igitur sua ipone currens ad insequendos hereticos (vt vidimus ex diuersis legib, singulis ferme anni) Cuduerit eos datis calcaribus iam ad cursum vehemētius excitatus, eiusmodi aduersus eos edidit hoc anno mese Maii sanctionem s, Nestorii haud dubium persuasione commotus.

Imp. Theodosius & Valentinianus AA. Florenti Praefecto Praet. Hereticorum ita est reprimenda insana, vt a te omnia, quae ab Orthodoxis accepta tenent vbiunque Ecclesiae, statim Calib-

SV 8

XXII.
XXIII.
NESTORIUS HARETICUS DICTUS
XXIV.
MASTORIUS HARETICUS DICTUS
XXV.
fl. et. lib. G. Theod. LEX THEOD. DOST AD VERBY OMNIB. HARETI- COS.

lice Ecclesia et adendum esse non ambigunt: quia fieri non potest, ut qui nec proprias habere debuerant ab Orthodoxis possessiones, aut conditas, suaque tenentate inuasas vitas detineant. Deum ut si alios sibi adiungant clericos, vel (ut ipsi alimant) sacerdotes: decem librarum auri multa per singulos ab eo, qui fecerit, & qui fieri passus sit, vel si paupertatem praecedant, de communis clericorum eiusdem superfluitatis corpore, vel etiam detentis ipsis exorta, nostro infertur aratro. Post hoc, quoniam non omnes eadem austeritate plebendi sunt: Ariani quidem, Macedonem, Apollinarianum, quorum hoc est factum, quod nocenti modulatione decipi credunt de veritate fonte mendacia, intra nullam civitatem Ecclesiam habere liceat. Novatiani autem & Sabbatiani omnis innovationis admirato licentia, si quam forte venturiserit. Eunomiani vero, Valentiniani, Montanistae seu Priscillianistae sic dicti a Priscilla, non autem a Prisciliano Phryges, Marcianistae, Borboriani, Mastaliam, Eucrite, sine Euthysia, Donatistae, Audiani, Hydroparastatae, Alogogryae, Photiniani, Pauliani, Marcelliani: & qui ad vnam vsq; seclerum nequitiam pervenerunt Marcelliani, nequam in Romano solo conueniendi, orandiq; habereque facultatem: Manichei etiam de civitatibus pellendi.

DIVERSIS
JOENIS
HERETI
CICUM
GIGATL

XXVI.

Quoniam nihil omnibus relinquendum loci est, in quo etiam ipsi elementa in terra nulla his penitus, praeter corroboratum in proventu, & castrensem, indlegendam nullam: nulla donationis facti de invicem, nullo testamenti, aut voluntatis ultima penitus iure, concessio, nulli siue legibus, quae contra bonos, aetateq; qui nostrae fidei religio, late sunt, diversiq; promulgata temporibus, seu per ritibus, servantia vultur, siue de donationibus in hereticorum sacris Ecclesiis, siue ex ultima voluntate rebus qualitercumque relicti, siue de privatis adificiis, in qua Domino permittente vel conamine conueniant, veneranda nobis Catholica vendicanda Ecclesiae siue de procuratore, qui hoc nesciente Domino fecerit, decem librarum auri multa, & exilium, si sit ingenuus, si bituro metalum vero post verbera, si servus conditionis sit: ita ut nec in publica conuenerit loco, nec adificare sibi Ecclesiam, nec ad circumscriptioem legum quocumq; mediari valeant, non civili, & militari, Curiarum etiam & Defensorum & Iudicum sub viginti librarum auri interminatione prohibendi auxilio. Illi etiam in sua omnibus mementibus firmitate, quae de militia, & donandi iure, & testamenti faciendi vel negandi penitus, vel in certis vice concessio personis, panisque variis decessis sunt hereticis promulgata: ita ut nec speciale quidem beneficium adversus leges valeat impetratum. Nulli hereticorum danda licentia, vel ingenus, vel servus proprius, qui Orthodoxorum sunt imitati mystico, ad suum rursus baptisma deducendi: nec vero illos, quos ementis, vel qualitercumque haberint, necdum sine superfluitatis communibus, prohibendi Catholica, seu religionem Ecclesiae. Quod qui fecerit, vel cum sit ingenuus, in se fieri passus sit, vel factum non detulerit, exilio & decem librarum auri multa damnabitur, testamenti & donationis faciende verique deneganda licentia. Quis omnia ita custodiri decernimus, ut nulli Iudicium liceat detentum ad se crimen innoti aut nulli coactionem mandare, nisi ipsi sui patri velis, quod alius dissimulando concesserit. Dat. III. Kal. Iunij, Constantinopoli, Felice & Taurino Cons. haec tenens Theodosius, inferens in comprimentis hereticis novi Antilibris, in seculo desiderio, cuius impulsu etiam turpes personas cepit exagitare. Siquidem adversus lenones, qui iniurias prostruerent foeminas, rescriptum dedit. Ista quidem omnia ex sententia Nestorii, impulsuq; eius a Theodosio sancta, seu potius innovata, ea quae superius dicta sunt, facile persuadent.

XXVII.

Sed illud diligenter observa, in toto nuper recitato catalogo hereticorum, nullam penitus haberi mentionem Pelagianorum, qui in primis, ut potest, his temporibus, vigentes, & sub Attico Episcopo ante damnari Constantinopoli, fuerant nominandi. & acriori supplicio coercendi: ex his probe intelligas, Nestorium ipsum fuisse Pelagianis. Confirmatur id quidem ex eo, quod Caesellinus Papa in epistola post sequentem annum ad ipsum Nestorium data queritur de ipso, quod Pelagianos hereticos a se Roma expulso receperit Constantinopoli. Nestorianos quidem ex Pelagianis esse prognatos, quae dicta sunt superius, ex Cassiano de Leporio, & quae dicuntur inferius satis perspicue demonstrant.

XXVII.

Quid praeterea acciderit, cum hoc tempore Nestorius totus esset in persequendis hereticis, Socrates nartrat his

verbis b: Nestorius autem, quoniam multa contra Ecclesiam contumaciam moliebatur, sibi propterea gravissimum odium peperisset, cum euenturum ab eo gesturum fieri dederat. Circa vrbis Hellefonti Episcopus Antonius, Nestorius ferocitati in hereticis profugandi obsecutus, Macedonem grauer exagitare donabatur: quo se excusaret, mandatum a Patriarcha (Episcopo scilicet Constantinopolitano) se de eare accepisse simulabat. Itaque Macedonem eji ad tempus se vixari passus fuit, postea tamen vbi Antonius eos acerbum infestabat, non amplius illam inuisionem molen tolerare potuerunt: sed tunc tunc animorum imperi feriebantur, ut libidine vltimendi quo & bono prelati, per viros ad eam rem missos Antonium occidendum curarent. Hoc scelus a Macedoniam patriam, tanquam materia ad incendendam Nestorius ferociam fuit. Quare Macedoniam vna Ecclesia Constantinopoli extra vrbem vrbis mania sita, Altera Cyzici, alie praeterea complures, quas in agris Hellefonti tenebant, sublatae fuerunt. Vnde nonnulli eorum ad Ecclesiam reuersi, sed Consilii Antialis adferunt. haec Socrates, eademq; Marcellinus in Chronico paucis refert.

b Socrat. 7. c. 17.

ANTONI
VS EPIS
PVS OCCI
DITVR A
MACEDO
NIANIS.

XXIX.
e Prop. in
Cyrus.
DE ORTV
NESTORII
HAERESIS

d Liberat.
dicat. Brev
uar. c. 1.

XXX.
e Cassian.
de inc. Verh.
lib. 1.
NESTORI
VS QVOS
SECVTVS
HAERES
SIARCHAS
f Socrat. lib.
7. c. 17.

Sed iam de Nestorio lugubrem aggrediamur enarrare tragediam hoc anno ordiri ceptam, de qua haec S. Prosper sub illdem huius anni Consulibus c: Nestorius Constantinopolitani Episcopi nonnulli Ecclesiam molitur, errorem inducere, predicant Christum ex Maria hominem tantum & non Deum natum, eius divinitatem colatam esse pro merito. Huius impetrati praecipue Cyrilli Alexandrini Episcopi industria & Pape Caesellini repugnat aulentia. haec Prosper. Sic videas hominem maxime impium, quo tempore alias haereses persequi aggreditur, tertiorum haereticum introducere in Ecclesiam. Liberatus d quoque diaconus hoc anno sub dictis Consulibus octavum ponit nefanda haeretic.

Sed vnde haereticus ista proflexerit, accuratè intuentum est. Deducit eam Cassianus c: e feculentis fontibus Ebionaeis, derivatque per luteolos ipsorum cuniculos, qui Christi negauerunt divinitatem: demum vero per Pelagianorum esse perductam eloacac tradit. At contra Socrates, qui se in Nestorii libris versatum dicit, contrarium asserere videtur, dum haec ait f: Nestorius autem apud complures venit in opinionem, quod Dominum, hominem solum esse assereret, quodq; Pauli Samosatani & Photini opinionem in Ecclesiam introducere, interret. At qui de hac re tanta certatio & tumultus circubatur, ut generali Concilio ad eam sedandam opus esse videretur. Ego vero dum libros a Nestorio editos lego, hominem reperio imperitum & doctrina penitus experientem: hocq; verè & ex animo dico. Nam neque odio in illam incen, in eius vna recordatione renocare, neque ut quibusdam gratia fieri paniora quam repere, commemorare decreui. Nestorius, meo quidem iudicio, neque Paulum Samosatenum, neque Photinum imitator, neque denique Dominum hominem solum esse dicit, sed vocem duntaxat, Deiparam, tanquam Larvam reformidans, declinat: hocq; illi pra insigni infirmitate & ignoratione contrigit. Nam tametsi natura lingua erudita, & propterea doctus putabatur, tamen re vera imperitus fuit. Quinetiam veterum interpretum scripta perdisserit, & dignatus est, lingua enim volubilitate & elegancia insolenter se effrenatum, vetera prope negavit, non se ipsum omnib; antecellere existimavit. Et, haec Socrates, qui & subdit, vocem Deiparam ab Antiquis Patribus usurpatam, atq; adeo ab ipsis etiam Arianis asseratam, nempe inter alios ab Eusebio Caesariensi cuius citat auctoritatem. Assentimur quidem Socrati rectè primarium edocenti fontem, vnde omnes haereses manare solent ex quo & Nestorius venena hausit, nempe ex tumore mentis, neglectuq; sanctorum Patrum, atq; contemptu antiquarum Ecclesiae traditionum, cum sibi nimium sapiens, saltu inflatus eloquii, se non indigere doctore putavit.

XXXI.

XXXI.

XXXI.

Carcerum quod ipse negat Nestorium Pauli Samosatani vestigis insituisse, haud res ab eo exacte videretur esse considerata: cum omnes, qui de Nestorio scripserunt, se esse sentiant, atque in primis sanctus Caesellinus Papa ad ipsum Nestorium scribens: intus per & sanctus Cyrillus A-luxandrinus Episcopus demonstret, Nestorium quindecim capitibus eadem cum Paulo haeresiarcha sentire. Certè quidem longè ante Nestorium inter Latinos Patres sanctus Ambrosius non alium, quam Paulum Samosatenum



428 PAP. 5. VALENT. 4. IMP. Annales CALEST. THEOD. 12. 428 CHRISTI 34

eiisque sectatores fugillat, dum ait a: Nonnulli etiam aliud Dei verbum, alium verum Dei Filium crediderunt: cum ipsum, qui in Principio erat Verbum apud Deum Patrem, in sua propria venisse, Evangelista refertur, quam quidem sententiam esse à Nestorio acceptam, quis non videt? At si latiore petas origine, invenies eandem positionem hanc Ario tribui ab Alexandro Episcopo Alexandrino apud Socratem b.

Sic igitur cum negari non possit Nestorius complura ex Pauli Samosatani hæresibus mutuata, reclamantibus contra Socratem Cælestino Romano Pontifice, atque Cyrillo Alexandrino Episcopo, tamen ad exultationem Socratis illud afferri posse videtur, quod veritatis Hæresiarum Nestorius sciens, male audire in Ecclesia nomen Pauli Samosatani, atque ab Orthodoxis omniabus procul explodi sumulavit se eundem Paulum pariter detestari, pro fideque Nicænum Concilium, vt eo modo audientium sibi animos conciliaret. Vnde accidit, vt ipse Nestorius in Paulum hæresis iactaret: Sic percat Paulus, Samosatani, qui nullam nobis Dominum, aut delirant humanitatem. Et Porro inter Nestorium & Paulum Samosatenum eiusmodi ponitur discretio, quod ille negavit in veteri sanctissima Virgine Christum fuisse Deum, Paulus autem semper. At nec qui tradunt Nestorium fecerat Paulum, vel alios impios negantes Hypostatitiam vnionem carnis cum Verbo, eundem cum illis omnia, æque sensisse astruunt: nam & in eo potissimum ab illis omnibus Nestorius discrepabat, dum se Nicænae fidei assertorem esse profiteretur, cui illi penitus adhaerentur, cuius rei causa gloriosus incederet, & licet paria cū illis de Christi incarnatione sentiret, se tamen illis adhaerere, inani studio iactaret. Sed viciniorum attendamus, Genalem, ex quo in ipsum Nestorij agrum prava dogmata ista fluxerunt.

Certe quidem sententia omnium constat, Nestorium discipulum fuisse Theodori Mopsuesteni Episcopi, de cuius obitu ex Theodoro paulo superius egimus, testantur id Euagrius & alii. Quinta etiam Oecumenica Synodus damnalis reperitur id ipsum Theodorum veluti ducentem Nestorij: quod ipsum affirmat sanctus Gregorius & Papa scribens ad Eulogium Episcopum Alexandrinum. Iulianus Imperator hoc idem proficitur; promulgata functione, cuius est exordium: Scientes quod nihil, etc. Eandem planè habet de Theodoro Mopsuesteno Liberatus f Diaconus. Sed nec ipsi etiam Nestori fautores tenent inficias Theodorum errore lapsum esse, verum recantasse palinodiam, testatur id quidem Ioannes Episcopus Antiochenus in epistola ad Nestorium; de qua suo loco dicemus.

Qualia vero Theodori huius primordia fuerint, suis locis annis superioribus demonstratum est, nempe desertorem monachismi extrinsecum, & luxuriam foribus non inquinatum tantum, sed obitum, vt non valuerit ex eo ceno per sanctum Ioannem Chryostomum abstrahi. Vides, lector, ex quo manarint ista principio: vt hæc tantum scilicet, sit hæresim Nestorij penitus constutale. Legge & repete, que in illo eloquentia fluxit scriptis sanctus Ioannes Chryostomus ad Theodorum lapsum, quem illum ipsum fuisse, de quo agimus, Mopsuestia postea creatum Episcopum, suo loco superius dictum est.

Asseritur pariter Diodorus Tarfensis Episcopus Nestorij præceptor fuisse. Certe quidem eandem doctrinam Diodori fuisse, que fuit & Theodori Mopsuesteni, Theodoretus affirmat. Sed quantum fuerit Diodori de fide sententia, ex sancto Cyrillo accipe, qui dum tradit Nestorium à Diodoro didicisse perfidiam, hæc ait h: Diodorus quidem cum primo tempore Spiritus sancti impuginator existat (vt auant) Orthodoxa communicat Ecclesie. Hic (vt patet) in Macedoniana deponens maculam posthabe, in alteram reuoluit egrotandis qualitatem. Sensit enim (vt scripsit) quod alter sit Filius seorsion, qui de semine David & sancta Virgine natus est, & alter proprie Filius Dei Patris existat. Qui omnia pelle lupum contagens, simulat quidem vnus & Christum docere, hoc nomen tantummodo vt Patris Verbo Filio vngento tribuens; gratiam vero & huius dignitatis (sicut ipse dicit) qui est ex semine David, quem & Filium

vocat, tanquam vnium (inquit) et, qui secundum veritatem est Filius vnium, autem non sicut nos asserimus, sed iuxta solam dignitatem & auctoritatem & honoris equalitatem. Huius discipulus Nestorius fuit: & ex librorum eius eloquijs obscuratur, simulat quidem se vnium Christum etiam Filium & Dominum confiteri, venientiam & ipse deos in vnium indiuindumque partem hominem dicens. Deo Verbo æquiuoca nuncupatione & honore & equalitate atque dignitate conuulsum. Hactenus de Diodoro Cyrillus.

Admonendus hic lector es, vsurpari interdum Theodorum pro Diodoro, & contra, cum longe discrepent inter se, licet vtique fuerit Tarfensis Episcopus: Theodorus enim præfuit Tarfensi Ecclesie tempore Concilij Nicæni, cui etiam inter Orthodoxos reperitur esse subscriptus, Diodorus vero (vt suo loco quarto tomo diximus) eidem Tarfensi Ecclesie ex monachorum Abbate Medetio Episcopo Antiocheno ordinatus est, qui quoddam vixit prauam sententiam retulerit, inter magni nominis Episcopos claruit, & Orthodoxæ fidei acerrimus propugnator habitus est: vnde & factum, vt cum à Basilio tum etiam à Ioanne Chrylostomo laudaretur, qui cum in eremo nactus fuerat inflatorem quoque etiam Theodosij Mopis edita functione in integro coryphos Catholice fidei recenserent. Omittimus dicere de Theodoro, qui mirificis eum semper præconis exultit. Sic quidem ille dum vixit, non lauit tantum, sed & claruit inter Catholicos. Porro post eius obitum, qualis intus latuisset, ex ipsius scriptis edidit scriptis. Sane quidem tum de ipso, tum de collega Theodoro Mopsuesteno ista Leontius habet. Existimant istem temporibus magni quidam duo viri: Diodorus Episcopus Tarfensis & Theodorus Mopsuestina, qui aduersus Arianos & Macedoniam & Apollinarem pugnant, vniuersaque litteræ sacras commentariis illustrabant, & in pretio habiti mortem oppetierunt: nec ipsi vnus quisquam dictum aliquid eorum reprehendebat, in quo quamprius scriptis encomiis celebrantur: nam & Basilius & Ioannes Chryostomus eos prædicant. Verum post hæc, exorto dogmate Nestoriani, cuius est Cyrillus, qui & ipse presens in Ludasæis aduersus eorum opera scribere, quod dogma suum Nestorius ex eis confirmaret. hæc & alia Leontius.

Qui igitur hos habuit ad impietatem addiscendam magistros, Nestorius ad eam promulgandam Anastasio presbytero sectatore dogmatum Iudeorum (vt Euagrius ait) I. classico vltus est, sed & præconem adhibuit, qui eodem tempore eandem hæresim Constantinopoli maiori etiam auctoritate predicaret, Dorotheum Episcopum: cum tamen ipse Nestorius iam totius impietatis præconem occinisset, prout ex Cyrilli litteris in ad Cælestinum apparet in quibus hæc leguntur: Hic igitur, cuius paulo antemortem fecit, Nestorius, vbi primam Episcopi creatus est, cum pui exhortationibus domesticis æque ac peregrinis, quorum magna pars ex omnibus ciuitatibus & regionibus ad id loci conuenire solet, insisteret debuisse, eos studere effugere, que absurda & rationis distantia, & ab Apostolica & Evangelica fide, quam maiores nostri magna semper constantia retinuerunt, nobisque perinde ac præteritam quandam margaritam tradiderunt, non parum discrepantia sunt. Porro autem hominibus, que pro concione non infrequenter habuit, & hincque habere non desinit, tanquam eandem quoddam doctrinam illius argumentum ad tuam pietatem misit. & post illa: Cumque talis modi euasisset, accidit inter cetera, vt Episcopus quidam Dorothem nomen Constantinopoli præfatus esset, eadem que Nestorius sapientia & sententia, vir quæstus causa adulationis impense deditus, lingua æque ad teneritatem vsque (vt scripsit) proptus. Hic cum in Constantinopolitana Ecclesie Synaxi præfente Nestoro, cathedram occupasset, magna sublatæque voce inelamare ausu est: Si qui Matiam Deiparam dixerit, anathema sit. Max ingen: vniuersi populi clamor, & discusso consecrata est: molebat enim pluitus cum eo communionem habere, qui temere & aliqne sententia proditus esset: & post multa: Ad Nestorium autem conatum quod attinet, & magni illi aduersus abieque ac celebrati Patres nostri, qui sacra Virgine Deiparam esse dixerunt, & non ipsi quique, qui alius superstitis sumus, vna cum ipso anathemate perculsi sumus: quauis enim id ore suo facere poluerit, attamen sedens, & audiens alium, nempe supra memoratum Dorothem, vt hæc diceret, inultis, iuberanturque. Cui etiam consilium, vbi cathedra

Handwritten notes in the left margin, including 'SV 8' and other illegible characters.

Vertical marginal notes on the right side of the page, including 'XXXVI', 'DIOGORVS ANTE CO...', 'XXXVII', 'L. g. l. a.', 'DIOGORVS ANTE CO...', 'XXXVII', 'L. g. l. a.', 'DIOGORVS ANTE CO...', 'XXXVII', 'L. g. l. a.'.

